

**BIBLIOTECA REPUBLICANĂ TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ –
CENTRU BIBLIOTECONOMIC DEPARTAMENTAL
AL REȚELEI DE BIBLIOTECI TEHNICE**

*Tamara Zasmenco,
Director adjunct, BRTȘ*

Rezumat: *Articolul reprezintă o sinteză a activității Bibliotecii Republicane Tehnico-Științifice în calitate de Centru biblioteconomic departamental al Rețelei de biblioteci tehnice. În articol se face o incursiune a istoricului activității metodologice și se trece în revistă activitățile derulate pe parcursul ultimilor ani, conform schimbărilor inovaționale din domeniul biblioteconomic în contextul digital.*

Cuvinte-cheie: *Activitate metodologică, Sistemul Național de Biblioteci, Centru biblioteconomic departamental, rețeaua de biblioteci tehnice, managementul inovațional, servicii digitale.*

Abstract: *The article represents a synthesis of the activity of the Republican Technical-Scientific Library as a departmental library center of the Network of technical libraries. The article makes an incursion of the history of the methodological activity and reviews the activities carried out during the last years, according to the innovative changes in the library field in the digital context.*

Keywords: *Methodological activity, National Library System, Departmental Library Center, network of technical libraries, innovation management, digital services.*

Infrastructura de stat de informație tehnico-științifică este constituită din numeroase organizații din domeniul cercetării-inovării, activitatea cărora este asigurată de instituții informaționale, educaționale și publice, care se află la intersecția științei și a mediului de afaceri. Un segment al acestui sistem îl reprezintă structurile informaționale și documentare, create și dezvoltate în anii 1967-1970 – perioadă în care au fost înființate biblioteci, birouri informaționale în toate întreprinderile și organizațiile mari din sectorul real al economiei naționale.

Conform raportului de activitatea al Institutului de Cercetări Economice și Informație Tehnico-Științifică din anul 1971, rețeaua de biblioteci tehnice număra 118 biblioteci, care asigurau informațional ministerele și departamentele de stat, institutele științifice de cercetare, fabricile și uzinele din toate ramurile industriei naționale.

În anul 1993, rețeaua de biblioteci tehnice era constituită din 82 de instituții de informare tehnico-științifică (Chișinău – 71, Tiraspol – 10, Cahul – 1), iar în anul 1994, Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică (BRTȘ) presta servicii informaționale și asistență metodologică pentru 162 de biblioteci tehnice (în baza contractelor de prestare a serviciilor informaționale pentru unitățile economice).

În urma reformelor, realizate în anii 1990-2000, 60% din întreprinderile industriale și-au redus volumul de producție, astfel, fiecare a treia întreprindere a devenit

insolvabilă. În aceste condiții, a fost sistată activitatea multor biblioteci tehnice din cadrul întreprinderilor, iar colecțiile au fost lichidate.

Actualmente, rețeaua de biblioteci tehnice înregistrează 13 biblioteci în care activează 40 de bibliotecari:

1. Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică a INCE;
2. Biblioteca centrală a Căii Ferate din Moldova (cu trei filiale la Ocnița, Bălți, Ungheni);
3. Biblioteca tehnică a S.A. „Termoelectrică”;
4. Biblioteca Institutului Municipal de Proiectări „Chișinăuproiect”;
5. Biblioteca Institutului de Cercetări Silvice „Eliri” S.A.;
6. Biblioteca Fabricii „Ionel”;
7. Biblioteca INCP „Urbanproiect”;
8. Biblioteca Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice;
9. Biblioteca Institutului de Cercetare, Proiectare și Tehnologie „Energoproiect”;
10. Biblioteca S.A. „Moldavahidromaș”;
11. Biblioteca Centrului Tehnico-Științific „Hidrotehnică”, filiala S.A. „Moldovahidromaș”;
12. Biblioteca Serviciului Hidrometeorologic de stat;
13. Biblioteca Întreprinderii mixte, uzina „Topaz”.

Conform indicatorilor statistici de bibliotecă din anul 2019, numărul colecțiilor rețelelor de biblioteci tehnice constituia peste 13,8 mil. de documente. Achiziția de carte este în mare scădere, dar abonarea la publicațiile seriale curente este în creștere. De asemenea, s-a majorat și numărul bibliotecilor care dețin calculatoare, din 13 biblioteci 8 dețin calculatoare conectate la Internet, respectiv a sporit și valoarea serviciilor oferite în baza tehnologiilor. Bibliotecile din rețea înregistrează anual peste 12389 de utilizatori și împrumută aproximativ 510989 de documente. Numărul de resurse informaționale și documente împrumutate prin schimbul Interbibliotecar este în creștere, în special cererea de împrumut prin livrarea electronică de documente, care, în anul 2019, atesta un număr de 1600 de livrări.

Activitatea metodologică a BRTȘ este orientată spre dezvoltarea și perfecționarea activității bibliotecilor, asimilarea și implementarea inovațiilor, introducerea în practică a unor forme și metode noi, avansate de activitate și formarea profesională continuă a bibliotecarilor.

În calitate de Centru biblioteconomic departamental al rețelei de biblioteci tehnice, BRTȘ are misiunea de a sprijini bibliotecarii să-și îmbunătățească și să-și diversifice activitatea și să ajute fiecare bibliotecă să-și demonstreze utilitatea sa și să devină indispensabilă comunității deservite.

În acordarea asistenței metodologice pentru bibliotecile tehnice sunt antrenați nu numai persoanele direct responsabile de această activitate, dar și toți profesioniștii din subdiviziunile BRTȘ, responsabili de achiziții, catalogare, clasificare, indexare, activitatea de referințe, relații cu publicul, care oferă permanent consultații individuale sau în grup.

O importanță deosebită în asistența informațională și metodologică o are activitatea consultativă în vederea elaborării actelor de reglementare (regulamente, instrucțiuni, documente normative etc.). Angajații BRTȘ au elaborat mai multe documente-tip de reglementare pentru toate bibliotecile din rețea, dintre care: Regulamentul-tip de organizare și funcționare a bibliotecilor tehnice; Modelele pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare; Ghidul de evidență a colecțiilor pentru bibliotecile tehnice; Ghidul - indicatori statistici și de performanță (identificat și elaborat în baza standardelor). Totodată, pe site-ul BRTȘ au fost create rubricile: *Cadrul de reglementare* și *Standarde*, care se actualizează și completează permanent cu documente elaborate la nivel național, internațional și cu cele elaborate de BRTȘ pentru rețea.

Dezvoltarea biblioteconomică este bazată pe identificarea, promovarea și stimularea inovațiilor de bibliotecă. Inovațiile sunt rezultatul creativității bibliotecarilor, respectiv de abilitățile lor de implementare a inovațiilor depinde foarte mult dezvoltarea bibliotecilor. Odată cu implementarea tehnologiilor informaționale în biblioteci, bibliotecarii BRTȘ au creat instrumente web 2.0 (site, blog, pagini de socializare) unde diseminează informații despre experiențele avansate în domeniul biblioteconomic. Astfel, se oferă bibliotecarilor din rețea informații cu titlu de recomandare, mai ales ce ține de produsele și serviciile noi de bibliotecă, care pot fi implementate în bibliotecile tehnice. Prin intermediul paginii web a BRTȘ, bibliotecile din rețea se pot conecta la Catalogul electronic, la bazele de date la care BRTȘ are acces, pot împrumuta documentele necesare prin intermediul serviciilor *Împrumut Interbibliotecar* sau *Livrare electronică de documente*.

O altă responsabilitate a BRTȘ, în calitate de Centru biblioteconomic departamental pentru rețeaua de biblioteci tehnice, este formarea profesională continuă a bibliotecarilor. În acest sens, au fost organizate conferințe, ateliere profesionale, seminare, cursuri, la care bibliotecarii au fost informați despre politicile și prioritățile bibliotecilor la nivel național și internațional. Au fost desfășurate cursuri de instruire în utilizarea computerului și în accesarea bazelor de date internaționale și locale. Permanent, bibliotecarii din rețea primesc informații despre cursuri, cu posibilitatea de a se înscrie. Se promovează și se diseminează conținut științific în domeniul biblioteconomiei și științei informării pe pagina web a BRTȘ, rețele de socializare,

Slideshare, Facebook, Youtube etc., iar la fiecare întrunire profesională se promovează și susține în continuare metoda autoinstruirii bibliotecarilor la locul de muncă.

Recepționarea, analiza și sinteza statisticii activității bibliotecare este un alt aspect important al activității în asistența metodologică de specialitate. Anual, conform unui orar stabilit, sunt recepționate și verificate rapoartele statistice privind activitatea bibliotecilor tehnice din rețea. După sistematizarea, calcularea și analiza datelor statistice se elaborează Raportul anual de generalizare a activității lor, care, ulterior, este prezentat organelor de resort. Actualmente, datele statistice privind activitatea bibliotecilor tehnice sunt raportate de către administrația BRTȘ, în sistemul online de colectare/raportare a Bibliotecii Naționale.

Asigurarea metodologică eficientă a activității bibliotecare are o importanță deosebită pentru dezvoltarea bibliotecilor din rețea, astfel, asistența metodologică și de specialitate este responsabilitatea Serviciului biblioteconomic (oficiul consultativ) din cadrul BRTȘ și a tuturor angajaților din managementul superior al bibliotecii. Asistența metodologică se bazează pe activitatea analitică și studierea schimbărilor în activitatea bibliotecilor. În baza acestor schimbări, BRTȘ acordă consultanță și recomandări metodologice în scopul perfecționării activității sau lichidării lacunelor. BRTȘ are responsabilitatea să reorienteze bibliotecarii din rețea pentru a corespunde responsabilităților conform fișei postului și să ajute fiecare bibliotecă să-și demonstreze utilitatea sa și să devină indispensabilă comunității deservite.

Referințe bibliografice

1. BORDIAN, Elena, ZASMENCO, Tamara. Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică, parte integrantă a Sistemului Național de Informație Tehnico-Științifică. In: Magazin Bibliologic. 2018, nr 3/4, pp. 37-47. ISSN 1857-1476.
2. OSOIANU, Vera. Asigurarea metodologică și de specialitate a activității bibliotecilor publice: imbold pentru schimbare. 2014, 20 februarie. 7 p. [citată 10 septembrie 2019]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/metodisti-2-uv>
3. OSOIANU, Vera, elab. Profilul de activitate metodologică. Aprobata la Consiliul Științific, 24 august 2016. Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie. Chișinău, 2016, 5 p.
4. REPUBLICA MOLDOVA. MINISTERUL CULTURII. Regulament privind activitatea metodologică în cadrul Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova: ordin nr. 02 din 13 ianuarie 2016. Anexa nr. 1. 2016. 10 p. [citată 08 septembrie 2019]. Disponibil: http://cbn.mc.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Regulament_activitatea_metodologica_SNB_aprobat_MC.pdf